

การสำรวจภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพเด็กวัยเรียนอายุ 6-9 ปี
เขตสุขภาพที่ 10 ปีงบประมาณ 2560

The Survey of Health Status and Health Behavior among School Children
Aged 6-9 Years in Health Regional 10th in 2017.

เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข
ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี กรมอนามัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพเด็กวัยเรียนอายุ 6-9 ปี เขตสุขภาพที่ 10 ปีงบประมาณ 2560 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 12-26 กันยายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนากับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำเสนอด้วยการบรรยาย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ทราบจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายและหญิงอายุ 6-9 ปี สังกัดโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 5 จังหวัด ในเขตสุขภาพที่ 10 จำนวน 484 คน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 อายุ 9 ปีมากที่สุด ร้อยละ 25.8 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 26.0 พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ร้อยละ 55.6 ญาติที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยมากที่สุดคือตายาย ร้อยละ 14.7 อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 42.4 เมื่อตรวจร่างกาย พบโรคเหา ร้อยละ 20.2 สภาพผิวหนังและร่างกายมีซีไค ร้อยละ 20.0 พบกลากเกลื้อน ร้อยละ 2.1 มีเล็บยาว ร้อยละ 26.7 เครื่องแบบนักเรียนที่สะอาด ร้อยละ 85.3 ใส่รองเท้าและสวมถุงเท้าที่สะอาด ร้อยละ 88.0 สุขภาพช่องปากปราศจากฟันผุ ร้อยละ 83.5 มีภาวะเหงือกอักเสบ ร้อยละ 9.7 และมีภาวะสูงตีสมส่วน ร้อยละ 69.0 พฤติกรรมการบริโภคอาหารพบว่า มีพฤติกรรมระดับดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ พฤติกรรมการบริโภคอาหารเที่ยง อาหารเย็น และอาหารเช้า (ค่าเฉลี่ย 2.89 2.81 และ 2.80 คะแนน ตามลำดับ) และพฤติกรรมการบริโภคขนมกรุบกรอบ อาหารทะเล และดื่มนมเปรี้ยว มีระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย (ค่าเฉลี่ย 1.74 1.82 และ 1.99 คะแนน ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาทั้ง 18 พฤติกรรมการบริโภคอาหารส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 54.1 ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ได้เงินมาโรงเรียนวันละ 20 บาท ร้อยละ 47.3 ใช้ซื้อขนมและเครื่องดื่มวันละ 10 บาท ร้อยละ 39.0 โดยซื้อในร้านค้า สหกรณ์โรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 69.0

ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ ส่วนใหญ่เข้านอนเวลา 20.00 น. ร้อยละ 60.1 ตื่นนอนเวลา 06.00 น. ร้อยละ 57.9 ส่วนใหญ่อาบน้ำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง ร้อยละ 75.8 สระผมสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 41.7 มีผ้าเช็ดตัวเป็นของตัวเองไม่ใช้ร่วมกับคนในครอบครัว ร้อยละ 83.7 ใช้ช้อนส้อมตักกินอาหารทุกครั้ง ร้อยละ 62.8 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและภายหลังจากใช้ส้วมทุกครั้ง ร้อยละ 59.3 และ 64.5 ตามลำดับ ขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระในส้วมทุกครั้ง ร้อยละ 92.6 และ 97.3 ตามลำดับ ทั้งขณะลงในถังขยะทุกครั้ง ร้อยละ 85.5 มีการเคลื่อนไหวออกกำลังกายถึงร้อยละ 79.8 3 อันดับแรก ได้แก่ เตะฟุตบอล วิ่งเล่น และปั่นจักรยาน ร้อยละ 36.2 13.4 และ 8.1 ตามลำดับ ดูโทรทัศน์ทุกวัน ร้อยละ 52.3 เล่นคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือเป็นบางวัน ร้อยละ 40.5 ส่วนพฤติกรรมด้านทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมการแปรงฟันหลังตื่นนอนตอนเช้า อยู่ในระดับดีเป็นอันดับแรก คะแนนเฉลี่ย 2.76 และ พฤติกรรมการแปรงฟันหลังอาหารเช้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เฉลี่ย 1.88 คะแนน และเมื่อพิจารณาทั้ง 4 พฤติกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และระดับปานกลาง ร้อยละ 44.1 เท่ากัน โดยเลือกใช้ยาสีฟัน ยีห้อคอลเกต ดาร์ลี่ และโคโคโตโม ร้อยละ 64.7 9.7 และ 8.1 ตามลำดับ เคยมีอาการปวดฟัน ร้อยละ 68.2 และเคยได้รับการตรวจจากทันตบุคลากร ร้อยละ 86.0 ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการรักษาดندان ร้อยละ 67.1 จากโรงพยาบาลในพื้นที่ ร้อยละ 35.7 เป็นบริการอุดฟันและถอนฟันตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์ ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของเด็กวัยเรียนไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนและเยาวชนให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหา